

Dâu bể đời người biến đổi thay
 Đầu xanh thoát bạc có ai hay
 Trăm năm cuộc sống là bao nhi
 Gửi lại đời sau chuyện kiếp này...

Huy Lực

Con người trên cõi đời này, nhiều lúc chúng ta có những động tác hành vi hành động thật là kỳ cục khó hiểu. Người đầu tiên viết sách để nghiên cứu những xúc động, hành vi hành động của con người là ông Charles R. Darwin, quyển "The expression of emotion in man and animals" xuất bản năm 1872. Từ đó đến nay hơn 130 năm trôi qua, đã có hàng trăm cuốn sách của những nhà tâm lý học, sinh lý học phân tích nghiên cứu về cử chỉ hành vi hành động của con người.

Tổng thống Bill Clinton là nhà chính trị có biệt tài

Cử chỉ Tổng thống lấy tay vuốt nhẹ mũi chơi trước hàng triệu người đang chăm chú theo dõi quan sát, tạo ra một hoạt cảnh hài hước để đời nhưng vô hại, ngược lại có những hành động bất chợt ngoài sự kiểm chế gây ra rắc rối cho đời.

Giáo sư tâm lý học Abraham H. Maslow người Hoa kỳ đã giải thích chứng minh hành vi của con người theo một công thức như sau:

$$B = f(PE)$$

(B là hành vi, P là nhu cầu tâm lý cá nhân, E là hoàn cảnh ngoại giới khách quan. f là hiệu hàm số).

Công thức này nói rõ hành vi B của con người là hàm số của nhu cầu tâm lý P và hoàn cảnh E lúc đó. Khi nhu cầu tâm lý lên qua cao độ, trong hoàn cảnh ngoại giới ngột ngạt sôi sục, con người không còn chế ngự được hành vi của mình nữa, có những hành động bất bình thường vượt

Tâm Lý &

*Qua sự giới thiệu của AH Phí Ngọc Huyền, Texas, T/H
 HLBTK đã gửi bài này để quý AH thưởng thức.*

BPT

Hành Động

HUY LỰC BÙI TIÊN KHÔI

về nghệ thuật chinh phục cảm tình của quần chúng để vượt qua những khó khăn trở ngại chống đối gây ra bởi những tai nạn "hồng nhan họa thủy" do cái tật đào hoa thích gái đẹp của ông. Ông Clinton hay nháy mắt với người đối diện như một cử chỉ mời gọi sự thông cảm, nhất là mắt trái như một hành vi tình cảm chia sẻ và đồng thuận. Nhiều nhà tâm lý học nhận xét cho rằng: kẻ nào nháy mắt trái, kẻ ấy là người sáng tạo phong phú, dồi dào tình cảm, người ấy dễ làm bạn với chúng ta hơn. Khi Tổng thống Bill Clinton ra điều trần trước quốc hội, các nhà tâm lý học theo dõi ông kỹ lưỡng, khi ông đặt cả hai cùi chỏ tay lên bàn và chồm người về phía trước, đó là động tác trong thế tự vệ để bất ngờ ông đưa ra một chiêu diễn dịch mong kéo cử tọa về phía mình. Đôi lúc ông Clinton lấy hai ngón tay xoa đầu mũi, các nhà sinh lý học cho rằng lúc bấy giờ Tổng thống đang bối rối, đang lếu láo nói dối, vì khi nói láo máu dồn mạnh xuống đầu mũi ngứa ngứa và trong một hành vi vô thức, Tổng thống lấy tay vuốt nhẹ mũi chơi.

ra ngoài khuôn khổ luân lý của cuộc đời.

Tại giải bóng đá thế giới năm 2002 giữa đội bóng hai quốc gia Tây Ban Nha và Ái Nhĩ Lan trên vận động trường Suwon, Hàn quốc ngày 16-6-2002, Tây Ban Nha dẫn trước Ái Nhĩ Lan 1-0, và chỉ còn không đầy một phút nữa trận đấu kết thúc, hàng trăm ngàn người Tây Ban Nha hân hoan xoa tay sắp sửa đi lãnh tiền thắng cá độ, thì bất ngờ Ái Nhĩ Lan được hưởng một quả phạt cách khung thành khá xa, không có gì quá nguy hiểm. Tiền đạo số 17 Ái Nhĩ Lan Niall Quinn chạy qua lại trong vùng cấm địa để hy vọng mong manh dùng đầu đưa banh vào lưới và trung vệ số 6 Fernando Hierro của Tây Ban Nha được lệnh bám sát truy cản. Trong một hoàn cảnh cực kỳ căng thẳng, trung vệ Tây Ban Nha Hierro nắm áo tiền đạo Ái Nhĩ Lan Quinn giật mạnh trước hàng trăm triệu đôi mắt chứng kiến, và trọng tài Anders Frisk người Thụy Điển thổi còi cho đội Ái Nhĩ Lan hưởng quả phạt penalty. Cầu thủ Robbie Keane của Ái Nhĩ Lan đã đá banh vào lưới gỡ hòa 1-1 ở phút 90.

Dân chúng Tây Ban Nha đã không bao giờ quên hành động điên rồ nảy của Hierro, đầu sau 30 phút đấu thêm hai bên vẫn hòa và cuối cùng để phân thắng bại bằng đá phạt đền, Tây Ban Nha đã thắng Ái Nhĩ Lan 3-2.

Tôi và tất cả những người Việt Nam tự do cũng không bao giờ quên được một câu nói của ông Henry A. Kissinger, Tổng trưởng Ngoại giao Hoa kỳ thốt lên vào đầu tháng tư năm 1975: “Tại sao họ không chết đi nhanh chóng cho xong việc. Điều tồi tệ nhất có thể xảy ra là họ cứ tồn tại sống còn dai dẳng”. Họ ở đây là dân tộc Miền Nam Việt Nam tự do; họ là nước Việt Nam Cộng Hòa. Mặc dù Henry Kissinger, người Do Thái sinh ra ở Đức, vào quốc tịch Hoa kỳ khi 15 tuổi, tốt nghiệp văn bằng tiến sĩ tại đại học Harvard lúc 21 tuổi, đã sử dụng công thức tâm lý học của giáo sư Abraham Maslow để phân trần mong được chia sẻ cảm thông.

Năm 1984, tôi được thành phố Houston bầu vào danh dự Houston’s Poet Laureate, nhà thơ Công huân danh dự của thành phố lớn thứ tư tại Hoa kỳ, Một buổi lễ vinh danh có sự tham dự của hàng ngàn nhân vật từ khắp các tiểu ban ở Hoa kỳ được long trọng tổ chức để chào mừng Houston’ Poet Laureate, tổng số quan khách có ông Ronald Harold Nessen. Ông là Tùy viên Báo chí và Phát ngôn viên của Tổng thống Gerald R. Ford trong những năm 1974-1977, năm 1984 ông là nhà báo chuyên nghiệp thường hay đi thuyết trình tại các đại học. Ông mang tặng tôi ba quyển sách do ông viết: The Hour, The first lady và nhất là quyển thứ ba “It sure looks different from the inside” xuất bản năm 1978. Với cấp bậc ngang hàng Tổng trưởng và là Phát ngôn viên của Tổng thống, ông Nessen đã tiết lộ những chuyện đau lòng đứt ruột từ bên trong hậu trường chính trị Hoa kỳ vào thời gian hấp hối của Việt Nam Cộng hòa tháng 3, tháng 4 năm 1975. Từ trang 98 đến 100 của quyển “It sure looks different from the inside” ông Nessen đã mô tả rõ con người của Kissinger. Trong một buổi họp đầu tháng tư năm 1975 với Tổng thống Ford, Đại tướng Fred Weyand đã yêu cầu viện trợ khẩn cấp 722 triệu mỹ kim cho Việt Nam Cộng Hòa và dùng máy bay B-52 oanh tạc trở lại, Kissinger đã đưa ra ý kiến trái ngược ngăn cản.

KISSINGER VÀ LÊ ĐỨC THỌ

Sau buổi họp, trên đường đi ra gặp gỡ phái đoàn báo chí, ngồi trên xe tinh thần căng thẳng lo âu chuẩn bị cho những câu hỏi hiểm hóc của những phóng viên thông minh bén nhạy nhất, Kissinger lại rên rĩ ai oán thốt lên: “Tại sao họ không chết đi nhanh chóng cho xong việc. Điều tồi tệ nhất có thể xảy ra là họ cứ tồn tại sống còn dai dẳng”.

Trong gần bốn năm Kissinger chạy đôn đáo điều đình khắp nơi để ký hiệp định Ba Lê rút quân đội Mỹ về nước cho xong việc, đã có thêm 15 ngàn người Mỹ thiệt mạng và 350 ngàn người Việt Nam hy sinh. Và từ khi hiệp định Ba Lê ký kết đến cuối tháng 4 - 1975, trong 27 tháng đó, khoảng thời gian coi được để đổ lỗi cho Việt Nam Cộng Hòa đã tự mình thua trận, lại có hơn 200 ngàn người Việt nữa tử thương. 550 ngàn con người đã chết đi cho xong việc ở Việt Nam để chính sách Hoa kỳ chuyển hướng về vùng Trung đông, ôi một câu nói quá tàn nhẫn độc ác của một con người.

Tôi đã đem điều này hỏi ông Kissinger vào năm 1987 tại văn phòng tư vấn quốc tế, một công ty tư nhân do ông sáng lập và điều hành tại thành phố Nữu ước; ông lại viện dẫn công thức tâm lý Abraham Maslow, phải đưa câu nói của ông trở về với hoàn cảnh ngặt ngạt lúc đó, và hiểu cho rằng đôi lúc ngôn ngữ và hành vi của mình không còn chế ngự được nữa.

Và tôi đã hết sức thành thật nói với ông Kissinger rằng tôi đã hoàn toàn không cố ý khi hất cả một ly nước đầy vào người của Kissinger trong cuộc gặp gỡ lần thứ hai tại vận động trường Cotton Bowl thành phố Dallas, xế chiều ngày 27-6-1994. Năm đó, giải bóng đá thế giới tổ chức tại Hoa kỳ, Henry Kissinger được mời làm chủ tịch danh dự. Henry Kissinger là người say mê môn bóng đá và ủng hộ đội bóng đá Đức quốc hết mình, còn tôi nhiệt liệt hỗ trợ đội bóng Đại Hàn Dân Quốc. Do sự xấp xệps tình cờ của ban tổ chức, chúng tôi ngồi gần bên nhau. Ở phút thứ 52 của trận đấu, khi cầu thủ Hàn quốc Hwang Sun Hong trong một đường banh ngoạn mục tung lưới Đức quốc, trong một nỗi vui mừng vô tả, tôi đã tung mạnh đôi tay để hoan hô, vô tình hất cả ly nước đầy vào người của Kissinger. Dầu sự thiệt hại chỉ là ướt áo, chứ không phải mạng người, nhưng tôi đã lịch sự xin lỗi vì hành vi không kiểm soát được của mình.

Phải nói rõ rằng công thức của Abraham Maslow, nhu cầu tâm lý của cá nhân cầu thủ Fernando Hierro khác nhiều với tôi, một ẩn ức tâm lý nào nề thảm thiết với hàng trăm ngàn mạng sống, đè nặng ray rứt quá đau đớn sâu xa trong tiềm thức, khi vô thức vùng lên hất tung ly nước; cũng chính cá nhân tôi nhu cầu tâm lý khác xa trong câu chuyện về casino và đàn bà.

Trong quyển sách “No more Vietnams” do Tổng thống Richard Nixon viết, xuất bản năm 1985, ông Nixon nhiệt liệt ca ngợi thành tích cải cách điền địa, một cuộc cách mạng nhân bản trong chương trình “Người cày có ruộng” của Chính phủ Việt Nam Cộng hòa. Từ năm 1970

đến năm 1973 chương trình này đã cấp phát 2 triệu 500 ngàn mẫu tây đất cho trên 800 ngàn nông dân; có nghĩa là 90% ruộng đất canh tác lúc bấy giờ đã thuộc quyền sở hữu của người nông dân đang thực sự cày cấy trên thửa ruộng của chính mình. Tôi đã chính tay đặt bút ký trên gần 800 ngàn tờ chứng khoán sở hữu chủ đất đai ấy. Một trong những người cùng chung làm việc vất vả trong thời gian bốn năm tại Bộ Canh nông và Điền địa, nay được gặp lại ở thành phố Houston là kỹ sư Phi Ngọc Huyền, Tổng thanh tra điền địa.

Phi Ngọc Huyền là người đã bỏ nhiều thì giờ nghiên cứu môn roulette tại các casino. Môn chơi roulette theo truyền thuyết, do nhà toán học Pascal sáng chế vào thế kỷ thứ 17, trong Pháp ngữ chữ roulette có nghĩa là bánh xe nhỏ. Môn chơi roulette có nhiều cách đánh, Phi Ngọc Huyền chỉ chọn một lối đánh gọi một cách hoa mỹ là “đưa Tào Tháo vào hai tử lộ trên ngã ba đường chạy

casino.

Năm vững nguyên tắc này, trong những chuyến du lịch hai gia đình đi chung với nhau, tôi và Phi Ngọc Huyền đã chiến thắng trên chiến trường roulette khắp mọi nơi, từ Las Vegas, Atlantic City, Niagara đến Âu châu Manaco. Khi đã bắt được hơn 10 ngàn binh Tào Tháo rồi, chúng tôi quyết dàn ra một trận đánh lớn trên sông Xích Bích để đốt râu Tào Tháo. Một ngày mùa hè vào năm 1998, tôi mang 10 ngàn đô la đã chiến thắng tại các casino theo công thức của Phi Ngọc Huyền, đến casino ở Louisiana. Sau ba giờ quan sát thấy người quăng đều đặn, tôi chờ quả banh nhỏ vô tiếp 5 lần vào những ô từ 1 đến 12, đệ nhất 12 số; cơ hội đã đến, bất ngờ cùng lúc đó một người con gái Việt nam tiến lại đứng sát bên tôi, nhìn tôi đánh lớn trong bàn roulette này. Tôi rút 10 ngàn đô la bằng chip đặt hai mặt đệ nhị 12 số và đệ tam 12 số, mỗi bên 5 ngàn đồng.

Tinh thần căng thẳng cực độ, tôi nhắm mắt nghe tiếng động quả banh nhỏ lăn tròn trên bàn roulette và một bàn tay vô tình nắm chặt bầu áo cô gái đứng sát bên lúc nào không hay biết. Khi cô gái thét lên: “Chú thắng rồi”, quả banh nhỏ rơi vào số 13, đệ nhị 12 số, trong nỗi vui mừng sấm sét, bàn tay tôi vô tình giật xé toang chiếc áo tơ lụa mỏng manh của cô gái, nhưng may mắn thay cô gái đó có mặc đồ lót để che tấm ngực trần.

Công thức nổi tiếng của Abraham Maslow chẳng những giải thích đúng những hành vi vô thức không kiểm soát được, chẳng những cảnh cáo người có nhu cầu tâm lý đam mê cờ bạc sẽ không còn chế ngự hành vi của mình được nữa khi đến casino, mà còn khuyên chúng ta hãy tập thích ứng với hoàn cảnh ngoại giới để giữ cho hành động chúng ta hướng về khía cạnh tốt, khía cạnh tích cực của

cuộc sống, để tin vui yêu đời:

Bốn nguồn vui lớn

Bốn nguồn vui lớn trong đời

Một vui biết đủ thành thời tháng ngày

Hai vui học được điều hay

Ba vui hữu ích ra tay giúp người

Bốn vui tiếp xúc tươi cười

Mỗi ngày thêm bạn với lời thương yêu...

Huy Liệu

Vẫn theo công thức của Abraham Maslow, để hướng dẫn mọi hành vi hành động hàng ngày của chúng ta nhắm về phía tươi đẹp của cuộc sống, ta phải tạo ra một nhu cầu tâm lý bằng quả tim reo vui yêu đời cho đến phút cuối.

trốn”.

Một bàn roulette gồm 36 ô được ghi số từ ô số 1 đến ô số 36 và một ô ghi số 0, như vậy tổng cộng là 37 ô; Phi tiên sinh nhấn mạnh chỉ chơi những bàn roulette có một ô số 0 mà thôi, để hạ tỷ số có lợi cho sòng bạc xuống còn 2.63%. Giả thiết trái banh nhỏ được quăng ra rơi liên tiếp 4 lần và những ô từ số 1 đến số 12, đệ nhất 12 số, thì lần thứ 5 cơ hội quả banh sẽ rơi vào những ô đệ nhị 12 số (từ số 13 đến số 24) hoặc đệ tam 12 số (từ số 25 đến số 36) xác suất lên đến 92%, do đó chúng ta đặt tiền vào hai đệ nhị và đệ tam, sự thắng lợi nghiêng về phía ta lên đến 92%. Nhà toán học Pascal tạo ra môn chơi này để dành cơ hội cho những người biết suy tính và kiên nhẫn, đồng thời gián tiếp nhấn nhủ rằng chỉ có những người biết suy tính và kiên nhẫn, không có máu cờ bạc, mới nên thăm viếng